

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
----------------	---

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΗΝ ΑΠΑΤΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΒΙΑΣΗ

A. Απάτη και εκβίαση: “Δίδυμα αδελφάκια”; “Αδελφάκια” ναι!	5
1. Εμμεσοαυτουργική δομή	6
α) Η εργαλειοποίηση του αυτοπροσβαλλομένου ως μία από τις περιπτώσεις έμμεσης αυτουργίας.....	6
β) Εφαρμογή στην απάτη και την εκβίαση	10
αα) Η εξαίρεση της απόλυτης βίας	16
ββ) Εμμεσοαυτουργική δομή και τριγωνικότητα	24
ααα) Η συνέπεια για την τριγωνική απάτη	26
βββ) Η ιδιαίτερη περίπτωση της τριγωνικής εκβίασης	31
i. Δύο τριγωνικότητες στην εκβίαση.....	31
ii. Η τριγωνική εκβίαση κατά την νομολογία	32
iii. ΑΠ 1683/2007: Μια περίπτωση δήθεν τριγωνικής εκβίασεως.....	35
iv. Η τριγωνική εκβίαση κατά την θεωρία.....	36
2. Η αξιοποίηση της θεωρίας του αντικειμενικού καταλογισμού στην απάτη και την εκβίαση.....	40
α) Η παραδοσιακή θέση της ελληνικής νομολογίας και θεωρίας: <i>Decertis non decipientibus oritulatur!</i>	40
β) Το δόγμα της θεωρίας του αντικειμενικού καταλογισμού.....	45
αα) Επιτρεπόμενη διακινδύνευση	48
ββ) Κοινωνική προσφορότητα	50
γγ) Προστατευτικός σκοπός του κανόνα Δικαίου	52
δδ) Απαγόρευση αναδρομής.....	56
εε) Αρχή της εμπιστοσύνης	58
στστ) Ιδία υπευθυνότητα του θύματος	62
ζζ) Εκπλήρωση ανειλημμένου ρόλου.....	70
ηη) Ουδέτερες ενέργειες	72
θθ) “Άνοιγμα” της ελληνικής νομολογίας προς τον αντικειμενικό καταλογισμό.....	78

ααα) Αρεοπαγίτικη νομολογία.....	78
i. ΑΠ 1/2003	78
ii. ΑΠ 1465/2003	79
iii. ΑΠ 1458/2004	81
iv. ΑΠ 1389/2009.....	81
v. ΑΠ 1782/2011.....	82
βββ) Νομολογία δικαστηρίων ουσίας	84
i. ΣυμβΠλημΕυρυτ 13/2005	86
ii. ΣυμβΕφΑιγ 49/2008.....	89
iii. ΤριμΠλημΑθ 13873, 14317, 18664, 19626/2009	92
iv. ΜΟΔΑθ 8/2013	93
v. ΠλημΑθ 10074/2013	97
γ) Εφαρμογή της θεωρίας του αντικειμενικού καταλογισμού στην απάτη....	100
αα) Εφαρμογή της θεωρίας του προστατευτικού σκοπού του κα- νόνα Δικαίου	108
ββ) Εφαρμογή της θεωρίας της ίδιας υπευθυνότητας	111
ααα) Ευκολόπιστοι και επιπόλαιοι	117
βββ) Άπληστοι και κερδοσκόποι.....	124
γγγ) Διαθέτοντες καίτοι αμφιβάλλοντες.....	126
δδδ) Συμπερασματικά συναγόμενη ψευδής παράσταση με “αναπάντητη κλήση”;.....	132
εεε) Παίκτης στοιχήματος με υπέρτερη γνώση	135
στοστο) Περιπτώσεις υποκρυπτόμενης εφαρμογής της αρχής της ίδιας υπευθυνότητας	141
i. Διαφημιστικές υπερβολές.....	141
ii. Ignorantia facti.....	144
iii. Εξαπάτηση ως προς την αξία του πράγματος;.....	145
iv. Η σχέση ιδιαίτερης εμπιστοσύνης στην αθέμιτη παρασιώπηση και η εκμετάλλευση της πλάνης του αντισυμβαλλομένου.....	149
v. Η ποινικώς αδιάφορη πλάνη περί τα κίνητρα, άλ- λως: περί τα παραγωγικά αίτια της βουλήσεως	152
ζζζ) Μη εφαρμογή της αρχής της ίδιας υπευθυνότητας επί θυμάτων που βρίσκονται σε αδύναμη θέση.....	163
i. Παθολογική εξάρτηση από τον δράστη – “Υπόθεση του Σειρίου”	164
ii. Θρησκοληψία του θύματος.....	168
iii. Ψυχοσωματική πάθηση του θύματος.....	171
γγ) Εφαρμογή της αρχής της εμπιστοσύνης	173
δδ) Εφαρμογή της θεωρίας της απαγόρευσης αναδρομής	176

εε) Εφαρμογή της θεωρίας της εκπλήρωσης του ανειλημμένου ρόλου	177
στστ) Ουδέτερες ενέργειες και απάτη.....	182
ζζ) Η απάτη επί δικαστηρίω υπό το πρίσμα του αντικειμενικού καταλογισμού.....	185
δ) Εφαρμογή της θεωρίας του αντικειμενικού καταλογισμού στην εκβίαση	189
αα) Απειλή κακού με αξιοποίηση απόκρυφων/υπερφυσικών ικανοτήτων	190
ββ) Απειλή κακού που στρέφεται εναντίον ενός υπερβολικά ευαίσθητου ανθρώπου.....	193
γγ) Απειλή νόμιμου κακού για την επίτευξη άσχετου σκοπού. – Ταυτοχρόνως: η απαίτηση “λύτρων σιωπής” για ένα “αμαρτωλό μυστικό” (“chantage” / “blackmail”).....	201
ααα) Η νομοθετική αντιμετώπιση και το τιμωρητικό παράδοξο	201
βββ) Η γερμανική νομολογία.....	206
γγγ) Απώλεια ενός μελλοντικού ευεργετήματος versus επιδείνωση της θέσης του απειλουμένου	209
δδδ) Προσβάλλει η απειλή νόμιμης συμπεριφοράς (ειδικότερα: της αποκάλυψης του “αμαρτωλού μυστικού”) την προσωπική ελευθερία του απειλουμένου;	213
i. Η κρατούσα άποψη: Ναι!.....	213
ii. Ο αντίλογος: Διεύρυνση του πεδίου ελευθερίας του απειλουμένου.....	216
iii. Τα αντεπιχειρήματα κατά της άποψης περί διευρύνσεως του πεδίου ελευθερίας και η αντίκρουσή τους	224
iv. Όταν η απειλή νόμιμου κακού ισοδυναμεί με απειλή παράλειψης παράνομης ενέργειας	237
δδ) Απειλή νόμιμου κακού συναφούς προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.....	240
3. Περιουσιακή βλάβη – Η ποινικώς προστατευτέα περιουσία στην απάτη και την εκβίαση.....	245
α) Η αμιγώς νομική θεωρία	245
β) Η αμιγώς οικονομική θεωρία.....	247
γ) Η νομικο-οικονομική θεωρία.....	251
αα) Γενικά	251
ββ) Ένα ειδικό πρόβλημα στην απάτη: Η άνευ αντικρίσματος	

προκαταβολή χρημάτων στο πλαίσιο μιας παράνομης ή ανή- θικης συναλλαγής	257
ααα) Αξιοποίησι απάτη: <i>pecunia non olet</i>	258
βββ) Μη αξιοποίησι απάτη: τα χρήματα μολύνονται από τον σκοπό	260
γγγ) Εφαρμογή της θεωρίας του αντικειμενικού καταλογισμού	262
4. Περιουσιακή μετάθεση	263
α) “Κολοβή απάτη” – “κολοβή εκβίαση”	266
β) Παραγγελία προϊόντων από έναν οιονεί <i>falsus procurator</i> με σκο- πό την αναστάτωση του καθ’ ου η παραγγελία – Ενδιάμεσος σκο- πός <i>versus</i> παρεπόμενη συνέπεια	268
γ) Υλική αντιστοιχία βλάβης-οφέλους	274
δ) Φαινομενική περιουσιακή μετάθεση	278
B. Όχι “δίδυμα” η απάτη και η εκβίαση! – Η διαφορετική διαμόρφωση της βούλησης για περιουσιακή διάθεση και οι συνέπειές της	278
1. Η “χωλή παραλληλία” εκβίασης και απάτης	278
α) Εκβίαση: <i>Coactus tamen voluit</i>	279
β) Απάτη: Όταν ο δράστης εμφανίζεται ως “λύκος με τρίχωμα προ- βάτου”	280
2. Μη συνειδητή περιουσιακή διάθεση στην εκβίαση, συνειδητή στην απάτη;	282
α) Σχετικοποίηση της διαφοράς	282
β) Η συνειδητή περιουσιακή διάθεση ως <i>sine qua non</i> στοιχείο της απάτης που αφορά παράδοση κινητών – Το παράδειγμα του σου- περ-μάρκετ	283
3. Η άμεση επενέργεια του θύματος επί της περιουσίας του	285
α) Η έλλειψη άμεσης επενέργειας ως εμπόδιο στοιχειοθέτησης απά- της	285
β) Αδιάφορη η άμεση επενέργεια στην εκβίαση	292
4. Συνείδηση ή μη της αυτοβλαπτικότητας	294
5. Ένα το προστατευόμενο έννομο αγαθό στην απάτη, δύο στην εκβίαση	295
α) Η παραδοσιακή διαφορά και οι συνέπειές της	295
αα) Ισοζύγιο ενεργητικού και παθητικού στο έγκλημα της απάτης	295
ααα) Ο κανόνας της μη στοιχειοθετήσεως απάτης και οι εξαιρέσεις	295
βββ) Αλλιώς στην εκβίαση;	302
ββ) Κατ’ εξακολούθησιν εκβίαση μόνο σε βάρος του ιδίου θύματος	305
β) Όχι όμως και αναντίλεκτη διαφορά!	308

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ**ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΕΙΣ ΑΠΑΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΒΙΑΣΗΣ**

I. Απατηλά και εξαναγκαστικά μέσα ως ενιαίο σύνολο	311
A. Περί της κατ' ιδέαν αληθούς συρροής απάτης και εκβίασης	311
B. “Απατηλή απειλή”	313
1. “Μπλόφα” ως προς την δυνατότητα υλοποίησης του κακού	314
α) Ληστεία με ψεύτικο ή άσφαιρο πιστόλι	314
β) Καταβολή λύτρων σε ψευδοαπαγωγέα	315
γ) Προσφορά μεσολάβησης για τον τερματισμό (δήθεν) “ποινικών μπελάδων”	318
δ) Η υπόθεση του “μπλοφαδόρου στρατιώτη”	319
ε) Η περίπτωση της ΑΠ 791/2009: “ψευτοκλέφτης αυτοκινήτων”	320
2. “Μπλόφα” ως προς την βούληση υλοποίησης ή μη του κακού	327
3. Ορισμός της απειλής – τα δύο κρίσιμα συστατικά της	329
α) Η παρουσίαση του κακού ως δυνάμενου να υλοποιηθεί	334
β) Η παρουσίαση της υλοποίησης του κακού ως άμεσα ή έμμεσα εξαρτημένης από την βούληση του απειλούντος	335
Γ. “Απατηλή προειδοποίηση”	342
1. Η λύση της απάτης	347
α) Μερικά παραδείγματα	348
αα) Η δήθεν επικείμενη επίθεση ομάδας δολοφόνων	348
ββ) Το δήθεν δολοφονικό σχέδιο των προαγωγών ιεροδούλων....	348
γγ) Η δήθεν επικείμενη αποκάλυψη της ταυτότητας του αληθινού πατέρα.....	349
δδ) Η δήθεν επικείμενη αναφορά ανήθικης συμπεριφοράς στην αστυνομία	351
β) Η “αχίλλειος πτέρνα” της λύσης της απάτης	352
γ) Η θεωρία περί ματαιώσεως του σκοπού της παροχής: “σωσίβιο” για τους υποστηρικτές της λύσης της απάτης;	353
2. Η λύση της εκβίασης.....	359
α) Το επιχείρημα της κυριαρχίας επί του ψυχολογικού κόσμου του θύματος	359
β) Επιχείρημα εκ του νόμου.....	365
αα) Το άρ. 241 παρ. 2 γερμΠΚ.....	365
ββ) Το άρ. 385 παρ. 1 στοιχ. β' εδ. α' ΠΚ	366
γ) Η επαναξιολόγηση της προσφοράς απολύτρωσης από τα μάγια έναντι οικονομικού ανταλλάγματος υπό το πρίσμα της “απατηλής προειδοποίησης”	368
II. Απατηλά και εξαναγκαστικά μέσα αυτοτελώς χρησιμοποιούμενα.....	370

A. Δεσπόζουσα απειλή.....	370
1. “Ωραιοποίηση” απειλής μέσω εξαπατήσεως.....	370
2. Επίταση απειλής μέσω εξαπατήσεως.....	370
B. Απειλή ως προϋπόθεση απάτης.....	370
Γ. Ισότιμη σχέση απατηλών και εξαναγκαστικών μέσων: Ο εκβιαστής που είναι εν ταυτώ και απατεώνας!.....	371
1. Σωρευτική αιτιότητα.....	371
α) Μερικά σχολικά παραδείγματα.....	371
β) Νομολογιακά προηγούμενα	373
αα) Η απόφαση του γερμανικού Ακυρωτικού	373
ββ) Η απόφαση του δικαστηρίου της Βασιλείας.....	373
γ) Η λύση της φαινομενικής συρροής – σύγκριση με την εξασφαλιστική εκβίαση.....	374
2. Διαζευκτική αιτιότητα.....	380
3. Τετελεσμένη εκβίαση μετά την αποτυχημένη απάτη.....	382
III. Πρώην εξαπατηθείς σε ρόλο εκβιαστή;.....	383
A. Εκβιαστής ο εξαπατημένος αγοραστής;	384
B. Εκβιαστής ο εξαπατημένος πωλητής;.....	385
Γ. Φαινομενική ή πραγματική αντίφαση;.....	386
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	389
I. Ελληνική.....	389
II. Ξενόγλωσση.....	395
ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΟΡΩΝ	417